

Sisäasiainministeriö

AMPUMA-ASELAUTAKUNNAN LAUSUNTO KOSKIEK LUONNOSTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI AMPUMA-ASEASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Ampuma-aselautakunnan kokouksessa 19.3.2010 sisäasiainministeriö pyysi lautakunnan lausuntoa koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi ampuma-aseasetuksen muuttamisesta.

Ampuma-aselautakunnan lausunnon ovat laatineet lautakunnan järjestöjäsenet Harri Kastepohja/ Reserviläisurheiluliitto ry., Markku Lainevirta/ Suomen Ampumaurheiluliitto ry., Nina Holmberg/ Asealan Elinkeinonharjoittajat ry., Asekauppiain Liitto ry. ja Suomen Aseseppien Yhdistys ry., Sauli Härkönen/ Metsästäjäin Keskusjärjestö ja Jari Mäkinen/ Asehistorian Liitto ry. ja Suomen Asehistoriallinen Seura ry., kuten ampuma-aselautakunnan kokouksessa 19.3.2010 päätettiin.

Lautakunnan jäsenistä puolustusministeriön edustaja Sanna Poutiainen, ulkoasiainministeriön edustaja Pia Nordberg, poliisilaitosten edustaja Asta Jaakkola ja Sotamuseon edustaja Timo Martelius ovat ilmoittaneet, että eivät yhdy järjestöjen laatimaan lausuntoon.

Sisäasiainministeriön edustaja Mika Lehtonen, puheenjohtaja Liisa Timonen ja sihteeri Teuvo Tiilikainen ovat katsoneet, että koska ampuma-aselautakunnan kokouksessa 19.3.2010 on esitetty epäilyjä heidän jääviydestään, eivät he osallistu lausunnon laatimiseen.

Lautakunta lausuu asiassa seuraavaa:

Asetusluonnoksen säännökset vaikuttavat monelta osin kohtuuttomilta, liian yleisluontoisilta ja puutteellisilta. Säännösten taustoja (ratio legis) ei ole selvennetty yksityiskohtaisemmillä perusteluilla kaikkien pykälien osalta, joista olisi voinut lukea myös vaihtoehtoisten keinojen käsittely. Luonnosta laadittaessa on ilmeisesti jätetty hyödyntämättä eri intressiryhmien asiantuntemus. Luonnos on palautettava takaisin valmisteluun, jotta varmistetaan että sen kohdalla on noudatettu valtioneuvoston hyväksymiä laatimisohteita (ainakin Säädösehdotusten vaikutusten arviointi 2007 ja Kuuleminen säädösvalmistelussa 2010).

Lautakunta kiinnittää poliisihallituksen huomiota erityisesti siihen, että pelkästään asetusluonnoksen säännöksiä muuttamalla ei voida korjata kaikkia jäljempänä mainittuja puutteita, sillä luonnoksen säännösten taustalla ovat eduskunnan käsittelyssä olevan ampuma-aselakiesityksen säännökset. Asetusluonnoksen säännösten korjaaminen edellyttäisi merkittäviä korjauksia myös sen taustalla olevan ampuma-aselakiesityksen säännöksiin.

Sanotun johdosta ampuma-aselautakunta esittää painavasti, että asetuluonnoksen lisäksi myös eduskunnassa käsiteltävänä oleva ampuma-aselakiesitys on palautettava välittömästi uudelleenvalmisteluun. Uudelleenvalmistelun yhteydessä lakiesitystä korjataan ja täydennetään, jotta se täyttää yllä mainitut valtioneuvoston hyväksymät säädösesitysten laatimisohteet.

Alla on eritelty asetuluonnos pykälä pykälältä. Lautakunnan kommentit on kirjoitettu kunkin pykälän alle.

1 b §

Merkintöjen tekeminen

Ampuma-aselain 110 a §:ssä tarkoitettu ampuma-aseen valmistus-, täydennys- ja maahantuontimerkintä on tehtävä pysyvästi ja näkyvään paikkaan. Merkintä on tehtävä aseeseen runkoon, piippuun tai sulkulaitteeseen taikka niitä toiminnallisesti vastaavaan osaan.

Maahantuontimerkinnän Suomen maatunnuksena käytetään merkintää FI.

Lautakunta esittää 1 b §:ää muutettavaksi seuraavasti:

Ampuma-aselain 110 a §:ssä tarkoitettu ampuma-aseen valmistus-, täydennys- ja maahantuontimerkintä on tehtävä pysyvästi ja näkyvään paikkaan. Näkyvällä paikalla tarkoitetaan aseeseen rungosta, piipusta tai sulkulaitteesta, tai asehuoltopurkamalla luettavissa olevia pysyvästi tehtyjä merkintöjä.

Maahantuontimerkinnän Suomen maatunnuksena käytetään merkintää FI. Mikäli ampuma-aseessa on alkuperämaata ilmaiseva merkintä esimerkiksi "made in" maahantuontimerkintää ei tarvita.

Perustelut: Laissa ja asetuksessa puhutaan näkyvästä paikasta, joka on liian epämääräinen määritelmä. Suomessa valmistetuissa, Suomeen siirretyissä ja maahantuoduissa aseissa on pääsääntöisesti direktiivin 2008/51/EY edellyttämät, yksilöivää merkintää tarkoittavat, tiedot. Aseet, joiden merkinnät ovat yksilöivät (sarjanumero) ja joiden merkinnöistä ilmenee alkuperämaa (esim. "made in"), täyttävät direktiivin vaatimukset. Lisämerkinnät eivät lisää aseturvallisuutta eikä aseiden tunnistamista, mikäli vaaditut merkinnät voidaan lukea tuotteesta sitä huoltopurettaessa.

12 §

Kaupan harjoittamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuus pitää tiedostoa

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan on pidettävä tiedostoa, johon merkitään:

1) hankittujen ja luovutettujen ampuma-aseiden lukumäärä, tyyppi, toimintatapa ja kaliiperi, aseessa oleva valmistus-, täydennys- ja tuontimerkintä sekä tiedossa oleva tehtaan merkki, malli tai mallinumero sekä sarja- tai tunnistenumero;

3) hankittujen ja luovutettujen patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten määrä, laji, kaliiperi ja pakkausmerkintä;

Lautakunta toteaa, että esitetyt muutokset kohtiin 1 ja 3 ovat turhia.

Perustelut: Kohta 1:een esitetyt lisäykset eivät lisää aseiden tunnistamista. Voimassa olevan ampuma-aselain sekä ampuma-asetuksen vaatimukset ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuudesta pitää tiedostoa ovat täysin riittävät.

Kohta 3:ssa todettu velvollisuus pitää tiedostoa patruunoiden pakkausmerkinnöistä ei käsityksemme mukaan perustu direktiiviin. Säännöksen hyötyä on vaikea ymmärtää, sillä mahdollisuus jäljittää patruunoita katoaa viimeistään kun harrastaja avaa rasian ja/tai tyhjentää patruunat rasiasta patruunavyöhön, koteloon tai toiseen rasiaan ja heittää rasian pois.

13 §

Valmistamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuus pitää tiedostoa

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan on pidettävä tiedostoa, johon merkitään:

1) valmistettujen ampuma-aseiden lukumäärä, tyyppi, toimintatapa, kaliiperi, valmistusmerkintä, tehtaan merkki ja malli tai mallinumero;

3) valmistettujen patruunoiden pakkausmerkintä sekä patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten määrä, laji ja kaliiperi;

Lautakunta toteaa, että esitetyt muutokset kohtiin 1 ja 3 ovat turhia.

Perustelut: Kohta 1:een esitetyt lisäykset eivät lisää aseiden tunnistamista. Voimassa olevan ampuma-aselain sekä ampuma-asetuksen vaatimukset ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuudesta pitää tiedostoa ovat täysin riittävät.

Kohta 3:ssa todettu velvollisuus pitää tiedostoa patruunoiden pakkausmerkinnöistä ei käsityksemme mukaan perustu direktiiviin. Säännöksen hyötyä on vaikea ymmärtää, sillä mahdollisuus jäljittää patruunoita katoaa viimeistään kun harrastaja avaa rasian ja/tai tyhjentää patruunat rasiasta patruunavyöhön, koteloon tai toiseen rasiaan ja heittää rasian pois.

14 §

Korjaamiseen tai muuntamisen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuus pitää tiedostoa

Korjaamiseen tai muuntamisen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuus pitää tiedostoa

Ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaamiseen ja muuntamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan on pidettävä tiedostoa, johon merkitään:

1) korjattavien tai muunnettavien ampuma-aseiden lukumäärä, tyyppi, toimintatapa ja kaliiperi, aseessa oleva valmistus-, täydennys- ja tuontimerkintä sekä tiedossa oleva tehtaan merkki, malli tai mallinumero sekä sarja- tai tunnistenumero;

Lautakunnan käsityksen mukaan muutos on turha. Voimassa olevan ampuma-aselain sekä ampuma-asetuksen vaatimukset korjaamiseen tai muuntamiseen oikeutetun aseelinkeinonharjoittajan velvollisuudesta pitää tiedostoa ovat täysin riittävät.

44 c §

Soveltuvuustestin sisältö ja suorittamisvelvollisuuden poikkeukset

Ampuma-aselain 45 c §:ssä tarkoitetun luvanhakijan henkilökohtaista sopivuutta selvittävä soveltuvuustesti sisältää henkilön väkivaltaisuutta ja itsetuhoisuutta selvittävät osiot. Testin suorittaminen ei ole hakemuksen käsittelyn edellytys, jos luvanhakijan suorittamasta testistä on kulunut vähemmän kuin kolme vuotta taikka luvanhakijan henkilökohtainen sopivuus on tullut selvitettyksi lääkärin tai psykologin antamalla todistuksella, joka ei ole kolmea kuukautta vanhempi.

Lautakunta toteaa, että soveltuvuustestin sisältö on asetuksessa mainittu ainoastaan yleisellä tasolla. Asetuksessa todetaan, että se "*sisältää henkilön väkivaltaisuutta ja itsetuhoisuutta selvittävät osiot.*"

Testi-sanalla ymmärretään sanan normaalimerkityksessä perusteelliset normitiedot omaavaa yksilökäyttöön suunniteltua välinettä, jossa henkilöä voidaan testata 1-2 päivää. Lautakunta olettaa sen vuoksi, että testillä tarkoitetaan jonkinlaista "kevyempää" ajankäytöltään ja kustannuksiltaan kohtuullista summaariseen prosessiin soveltuvaa välinettä, sillä aselupaprosesseissa välineen on sovelluttava satojen henkilöiden ominaisuuksien arviointiin vuosittain.

Testistä pitäisi olla saatavilla yksityiskohtaisempia tietoja, joista ilmenisi millaisia väkivaltaisuutta ja itsetuhoisuutta tunnistavia testejä on ylipäänsä olemassa, ja millaista testiä pykälässä tarkoitetaan. Miten testi validoidaan, jotta se tunnistaa sanottuja ominaisuuksia? Sen pitäisi lisäksi tunnistaa ainakin skitsofrenisia ja psykopaattisia oireita.

Asetusluonnos jättää avoimiksi kysymykset, paljonko testit maksavat, kuka ne maksaa, missä testejä tehtäisiin, millaisen koulutuksen ja pätevyyden omaava henkilö ne tulisi tekemään ja tulkitsemaan, ja miten testit on validoitu eli miten hyvin ne kykenevät mittaamaan henkilön "väkivaltaisuutta" tai "itsetuhoisuutta"?

Asetusluonnoksen säännöksestä tai lakiesityksestä ei ilmene mitä tapahtuu siinä tapauksessa, että testi näyttää testattavan kohdalla testin mukaan poikkeuksellista. Hylätäänkö aselupahakemus, vai siirretäänkö testattava tarkempiin tutkimuksiin? Millainen jatkoprosessi tulisi olemaan? Luodaanko yhdenmukaisuuden varmistamiseksi testejä ja mahdollisia jatkotutkimuksia varten oma testiympäristö, vai voiko testattava hankkia vapaasti kaupallisilta markkinoilta second opinionin? Jos second opinion on mahdollinen niin miten ratkaistaan testitulosten mahdolliset ristiriitaisuudet. Mihin testituloksista voidaan valittaa?

Säännös herättää suuren määrän kysymyksiä, joihin pitäisi saada vastaukset ennen kuin lautakunta voi antaa pykälästä perustellun lausunnon.

Jos testi katsottaisiin yllä sanottujen kysymysten tultua ratkaistuksi asianmukaiseksi keinoksi arvioida hakijan soveltuvuutta pitää hallussaan ampuma-asetta, niin lautakunnan käsityksen mukaan testin käyttäminen on rajattava ensimmäistä aselupaansa hakevaan henkilöön. Ns. vanhojen harrastajien kohdalla testi on lähtökohtaisesti tarpeeton, viranomaisia turhaan kuormittava ja hallussapitoluvan kustannuksia tarpeettomasti korottava; aseturvallisuuden parantamisen panos-tuotos-suhde tulisi vanhojen harrastajien kohdalla olemaan heikko. Sellaisen aseluvan hakijan, jolla on (tai on ollut) jo yksi tai useampia aselupia ja rikkeetön historia, ja joka on ampuma-aseen omistajana osoittanut käytännössä olevansa sopiva ampuma-aseen hallussapitoon, ei ilman perusteltua yksilöityä syytä tarvitse soveltuvuustestiä suorittaa.

Lautakunnan käsityksen mukaan säädösesityksessä olevien aikamääreiden määrittely kuuluu väkivaltaisuutta ja itsetuhoisuutta koskevien testien yhteyteen. Aikamääreet on määriteltävä ja niitä on tarkasteltava lääketieteellisestä näkökulmasta tavoitteena aseturvallisuuden paraneminen. Lautakunta katsoo, että tehdään suuri virhe, jos aikamääreitä johdetaan puhtaasti hallinnollisesta näkökulmasta. Hallinnollisten aikamäärien taustalla olevat tavoitteet ovatkin toisenlaisia, jolloin riskinä on pelkästään byrokratian ja kustannusten lisääntyminen.

Jos testi katsottaisiin yllä sanottujen kysymysten tultua ratkaistuksi asianmukaiseksi keinoksi arvioida hakijan soveltuvuutta pitää hallussaan ampuma-asetta, niin lautakunnan käsityksen mukaan ja ottaen huomioon kaikki edellä sanottu niin testistä, jos sellaisesta nähdään perustelluksi säätää, on säädettävä lailla. Kyse on henkilön yksilönsuojaan menevästä perusteesta ja kaikki perusoikeusrajoitukset on säädettävä lain tasolla. Perusoikeusrajoitussäännösten sanamuotojen on aina oltava välttämättömiä, täsmällisiä ja selviä. Asetuksen tasolla ei voida täsmentää sitä seikkaa, mitä varten sopivuustestejä tehdään. Aselupahakijan väkivaltaisuus- ja itsetuhoisuusvaatimuksen selville saamisesta tulisi siten olla maininta laissa. Asetusluonnokseen ei voida ottaa mitään perusoikeutta täsmentävää tietoa tai perustetta, jollei sitä ole mainittu laissa. Asetus on luonteeltaan tekninen, se voi antaa sisältöä lain termille, mutta se ei voi lisätä tai luoda laille sisältöä.

44 d §

Aktiivinen ampumaurheilu ja -harrastus

Ampuma-aselain 45 §:n 4 momentissa tarkoitetuksi aktiiviseksi ampumaurheiluksi ja -harrastukseksi katsotaan keskimäärin vähintään kerran kuukaudessa tapahtuva:

- 1) ampumarjoittelu pistoolilla, pienoispistoolilla, revolverilla tai pienoisrevolverilla;
- 2) ampumakilpailuihin osallistuminen kilpailijana pistoolilla, pienoispistoolilla, revolverilla tai pienoisrevolverilla;
- 3) ampumakilpailuihin osallistuminen tuomarina tai muuna toimitsijana;
- 4) ampumavalmentajana toimiminen taikka
- 5) ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen

Aktiivisen harrastuksen on lupaa haettaessa sisällettävä vähintään 10 harjoittelutai kilpailukertaa siinä lajissa, jonka harrastamisen perusteella lupaa haetaan. Lupaa haettaessa katsotaan 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuksi harrastamiseksi myös kansainvälisen lajiliiton alaisen ilmapistoolilajin harrastaminen ensimmäisen harrastusvuoden aikana. Asevelvollisuuden suorittaminen, sairaus, raskaus, työstä johtuva este tai muu näihin rinnastettava syy keskeyttää kahden vuoden määräajan kulumisen.

Aktiivista harrastamista ei edellytetä sellaisena aikana, jolloin sääolosuhteiden tai muun vastaavan esteen vuoksi ei ole mahdollista harrastaa sitä lajia, jonka harrastamisen perusteella lupaa haetaan.

Lautakunnan käsityksen mukaan pelkästään harjoittelukertojen lukumäärä ei validoi harrastusta ja sen aktiivisuutta, jonka vuoksi maininnat ampumaurheilulajeihin, aktiiviseen harrastukseen sekä harrastuskertoihin/ajanjakso on poistettava aselakiesityksestä sekä luonnosesityksestä. Esimerkiksi: Harrastaja voi käydä ampumaradalla kymmenen kertaa ja ampua yhden laukauksen/kerta, tai hän voi yhdellä käyntikerralla ampua 250 laukausta. Ainoastaan jonkun kilpaurheilulajin harjoittelu ei tee ammunasta turvallista, joten ammuntasuorituksen sitominen kilpaurheilulajiin on perusteetonta. Harrastaja voi käydä ampumaradalla pelkästään kylmäharjoittelemassa ilman että hän ampuu yhtään laukausta. Onko tällainen kerta harrastamista? Logiikan mukaan on, sillä miksi muuten hän radalla kävisi kuin harjoittelutarkoituksessa. Jos kylmäharjoittelu lasketaan harjoittelukerraksi, niin miksi kotona, mökillä tai muualla suoritettua kylmäharjoittelua ei lasketa harrastamiseksi? Myös ammutaharrastuksen oheistoiminnot, kuten lenkkeily tai lihasten vahvistaminen liittyy harrastukseen, joten myös niihin käytetty aika olisi huomioitava arvioitaessa harrastuksen aktiivisuutta. Aktiivista harrastusta ei voida todentaa laskemalla pelkästään käyntejä ampumaradalla.

Sopivana harrastuksen tarkasteluajanjaksona lautakunta pitää 6 kuukautta. Sitä pitemmät ajanjaksot eivät käytännössä ole mahdollisia, sillä seuroilla ja harrastajilla ei ole antaa laina-aseita harrastajille vuosiksi eteenpäin. Lautakunta lähtee myös siitä, että ampumaurheilu on oma kokonaisuutensa; jo asian luonteesta johtuen on selvää, että ammunta kaikentyyppisillä aseilla on ammuntaa ja sen keinotekoinen sirpalointi asetyypeittäin tai muilla tavoin ei vastaa todellisuutta. Ampumaurheiluun kuuluu myös ammunta ilma-aseilla. Aseturvallisuuden kannalta ei ole perusteltua väittää, että ilma-aseita voitaisiin käsitellä huolimattomammin kuin ruutiaseita.

Vaatus vähintään kerran kuukaudessa tapahtuvasta harjoittelusta ja vaatimus harjoitella tai kilpailla vähintään 10 kertaa siinä lajissa, jonka harrastamisen perusteella lupaa haetaan, ei kuvaa mitään, se on mahdollon ja ilmeisesti perustuslain 7 §:n henkilökohtaista vapautta koskevan säännöksen vastainen. Perustelut: Suomessa on sellaisia ampumaseuroja, jotka pystyvät tarjoamaan tämän ehdon täyttämiseen tarvittavat rata- ja harjoittelumahdollisuudet sekä välineet, vain muutama. Kansalaiset tulisivat olemaan harrastuksen aloittamisen suhteen äärimmäisen epätasa-arvoisessa asemassa asuinpaikkansa mukaan. Lisäksi on huomioitava eri yhteyksissä jo esitetyt lausumat laina-aseiden ja ampuma-asekouluttajainstituution puuttumisesta, jotka tekevät ampumaharrastuksen aktiivisuuden osoittamisen käytännössä mahdottomaksi.

Lisäksi esityksen mukaan ampumaurheiluksi ja harrastukseksi katsotaan vain jonkin ampumaurheilulajin harrastaminen ja kilpaileminen. Onko viranomaisella riittävästi tietoa maailmalla harrastettavista erilaisista ampumaurheilulajeista? Käytännössä ammuntaa on aina harrastettu myös ilman kilpailullisia tavoitteita ja vapaamuotoisesti – silti vastuullisesti. Maalitauluina on käytetty muitakin maalitauluja kuin vain virallisia kilpailutauluja: mm. paikkaustarra pahvilla, kopiokoneella monistettuja itse tehtyjä kohdistustauluja tai itse piirrettyjä riistatauluja. Ei ole olemassa perusteita sille miksi tämä muu ampumaharrastus – olisi vähemmän tärkeää tai enemmän kiellettävää. Miten tällaisen ammunnan ilmeisen asenteellinen kieltäminen vaikuttaisi aseturvallisuuteen?

Muu vastaava este on epämääräinen ja tulkinnanvarainen määritelmä. Voiko se tarkoittaa sitä, ettei paikkakunnan ampumaseuralla ole mahdollisuutta tarjota tarvittavia rata- ja harjoittelumahdollisuuksia sekä välineitä? Pykälä ei kerro, helpottaako sää- tai joku muu olosuhde 10 harjoittelu- tai kilpailukerran vaatimusta vai miten asia huomioidaan. Pykälän momenttien välinen suhde ei ole selvä.

44 e §

Aktiivinen loukku- tai luolapyynti

Ampuma-aselain 45 §:n 4 momentissa tarkoitetuksi loukussa, luolassa tai vastaavissa olosuhteissa tapahtuvaksi eläinten aktiiviseksi ampumiseksi katsotaan säännönmukaisesti metsästyskausittain jatkuva pyynti, joka on aktiivista kyseisen alueen olosuhteet huomioiden. Aktiivisuus on osoitettava riistanhoitoyhdistykselle todistuksella metsästysoikeudesta ja uskottavalla selvityksellä tai suunnitelmalla loukuilla tai luolakoiralla tapahtuvasta metsästyksestä. Metsästysoikeutta koskevan todistuksen tulee olla varmennettu metsästysseuran tai maanomistajan allekirjoituksella ja varustettu tämän yhteystiedoilla.

Metsästystä harjoitetaan maa-alueilla. Maa-alueilla voi metsästää lähtökohtaisesti vain kiinteistön omistaja. Maanomistus suojaa metsästysoikeutta ja toisaalta estää sen, ettei toisen maalla voida metsästää ilman maanomistajan lupaa. Aselupa metsästysperusteella on vakiintuneesti myönnetty, kun hakija on esittänyt lupaviranomaiselle selvityksen metsästäjätkinnon suorittamisesta.

Asetusluonnos ja sen taustalla oleva laki tuo mukanaan maanomistajille aktiivisen loukkupyynnin vaatimuksen. Asetus- ja lakiluonnoksen perusteluissa ei ole selvitystä siitä, millainen oikeus maanomistajilla tänä päivänä on metsästää ja loukkupyytää maa- ja vesialueillaan. Tällainen selvitys pitäisi olla. On esitetty epäilyjä, että aktiivisuusvaatimus tulee kaventamaan maanomistajien oikeutta määrätä maa-alueestaan. On myös esitetty epäilyjä, että myös muuhun metsästykseseen kuin loukkupyyntiin tuodaan aktiivisuusvaatimus. Jos näin on, niin kavennus vaikuttaa myös kiinteistöjen arvonmuodostukseen, sillä saaliseläimet ovat osa maa-alueiden hyödyntämistä. Täten on esitetty vahvoja epäilyjä, että lakia ei voitaisi säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Lautakunnan käsityksen mukaan selvitys yllä mainituista asioista on saatava, ennen kuin tähän asetuseräluonnoksen säännökseen voidaan perustellusti ottaa kantaa.

Todettakoon yllä mainitun lisäksi, että aselakiesityksessä oleva ampumaurheilua ja metsästystä koskeva aktiivisuusvaatimus ei muistakaan syistä ole perusteltu ja se tulee poistaa. Aktiivisuusvaatimus kärjistyy erityisesti pienpetopyynnin kohdalla. Aktiivisuutta voidaan perinteisesti mitata laskemalla kuinka monta kertaa harrastaja käy maastossa, tai sitten laskemalla saalismääriä. Pienpetokannoissa voi olla huomattavia alueellisia ja ajallisia vaihteluita, mikä luonnollisesti vaikuttaa saalismäärään. Harrastajien pitäisi "köyhinä" pienpetovuosina käydä varmuuden vuoksi maastossa osoittaakseen riistanhoitoyhdistyksille ja viranomaisille aktiivisuuttaan, hankkia luotettava todistus käynneistään jostain tai joltain henkilöltä, ja sen lisäksi hankkia vielä jostain luotettava todistus siitä, että pienpetokanta harrastajan kiinteistön alueella on tarkasteluvuosina ollut normaaleja vuosia vähäisempi. Lisäksi metsästysoikeuden laajuus (esim. oma maa-alue, metsästysseuran alue, metsästyslain 7 ja 8 §:n mukaiset oikeudet) vaikuttaa potentiaaliseen saalismäärään. Ampuma-aselautakunta toteaa varmuuden vuoksi, ettei aktiivisuuden mittarina voida käyttää millään muotoa saalismäärää taikka esimerkiksi loukkumäärää.

Vaatimus aktiivisuuden osoittamisesta loukku- ja luolapyynnissä on siinäkin mielessä perusteetonta, kun jokaisen yksittäisenkin vahinkoeläimen pyynti on arvokasta riistanhoitotyötä. Aktiivisuusvaatimus vähentäisi motivaatiota pienpetojen pyyntiin ja tulisi lautakunnan käsityksen mukaan sen myötä lisäämään pienpetotuhoja.

Riistanhoitoyhdistykselle on allokoitu julkista hallintotehtävää. Lisäksi on ilmeistä, että riistanhoitoyhdistykset eivät kykene kontrolloimaan jäsenten aktiivisuutta riittävän tarkasti, eivätkä siten antamaan jäsenistöstään luotettavia aktiivisuustodistuksia. Ilman luotettavuusedellytystä koko todistusprosessi menettää merkityksensä. Esimerkiksi: miten kukaan hieman yli 10 000 jäsenen Helsingin riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöistä

voisi mitenkään tietää jäsentensä todellista harrastuneisuutta ja pystyisi antamaan harrastuneisuudesta sellaista lausuntoa, jolla on todellista merkitystä? Tai miten esimerkiksi Suomussalmen riistanhoitoyhdistyksestä kukaan toimihenkilö pystyy sanomaan mitään jäsenensä harrastuneisuudesta, jos tämä esimerkiksi opiskelujensa tai muun syyn vuoksi asuu eteläisessä Suomessa ja pyytää pienpetoja siellä?

61 a §

Terveysdenhuollon ammattihenkilön ilmoituksen toimittaminen ja käsittely

Aseluvanhaltijan henkilökohtaista sopivuutta koskevat terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitukset on toimitettava Poliisihallitukseen. Poliisihallituksessa ilmoituksia saavat käsitellä vain ne Poliisihallituksen viranhaltijat, joiden virkatehtäviin kuuluu ampuma-aseita koskevien lupa-asioiden käsittely.

Asetuksen säännös liittyy aselakiesityksen 114 §:ään. Lautakunnan käsityksen mukaan 114 § on huonosti valmisteltu ja perusteltu. Lautakunta voi lausua asetuksen säännöksestä vasta kun aselakiesityksen 114 §:n suhde perusoikeuksiin ja Euroopan ihmisoikeussopimukseen on asianmukaisesti selvitetty.

61 b §

Säilytyksen tarkastuspöytäkirja

Säilytyksen tarkastuspöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) luvanhaltijan nimi,
- 2) luvanhaltijan ampuma-aseluvat,
- 3) ampuma-aseen säilytystä koskevan tarkastuksen kohde ja tarkastuspaikan osoite,
- 4) tarkastuksesta ilmoittamista koskevat tiedot,
- 5) ampuma-aseen säilytystä koskevat tarkastushavainnot,
- 6) tarkastuksessa läsnä olleet henkilöt sekä
- 7) tarkastuksesta päättäneen henkilön ja tarkastuksen tekijän nimi ja virka-asema.

Tarkastuksen tekijän on allekirjoitettava pöytäkirja ja toimitettava siitä jäljennös luvanhaltijalle viimeistään kuukauden kuluttua tarkastuksesta.

Lautakunnan käsityksen mukaan kotitarkastus on perustuslain vastainen. Todettakoon lisäksi, että vaikka laki säädettäisiinkin asiaankuuluvassa järjestyksessä, niin kansalaisten oikeusturvan vuoksi tämänkaltaiset tarkkaan suunnitellut ja ilman kiirettä tapahtuvat tarkastukset on suunniteltava ja ajoitettava siten, että kaikki siihen liittyvät asiat ehditään tehdä paikan päällä. Tarkastuspöytäkirja on laadittava paikan päällä ja allekirjoitettava kummankin osapuolen toimesta. Lisäksi tarkastuksen kohteelle on luovutettava siitä oma kappaleensa. Poliisiautoissa on tänä päivänä mahdollista käyttää kannettavia tietokoneita, printtereitä ja muuta tarvittavaa materiaalia. Myöhemmin tapahtuvat pöytäkirjojen postitukset eivät turvaa riittävästi tarkastettavien oikeusturvaa. Myöhemmin toimitetuissa pöytäkirjoissa voi olla asioita, jotka eivät pidä paikkaansa. Kun pöytäkirja laaditaan ja allekirjoitetaan paikan päällä, voidaan mahdolliset kiistanalaiset asiat verifioida välittömästi.

Liisa Timonen
puheenjohtaja

Teuvo Tiilikainen
sihteeri